

Persbericht

Stedelijk Museum Alkmaar & Amsterdam Museum

26 november 2013

Eerste overzichtstentoonstelling ooit over vroeg 16de-eeuwse meesterschilder

Tientallen topstukken van Jacob van Oostsanen voor het eerst bijeen in één tentoonstelling

Tentoonstelling 'Van Oostsanen - de eerste Hollandse meester' 15 maart tot en met 29 juni 2014

Het Amsterdam Museum en Stedelijk Museum Alkmaar organiseren een grootse overzichtstentoonstelling rondom de 16de-eeuwse kunstenaar Jacob Cornelisz van Oostsanen (1470-1533). Vijf eeuwen na zijn glorierijke carrière keren tientallen kunstwerken uit gerenommeerde musea van over de hele wereld terug naar Nederland. Samen laten ze zien hoe Van Oostsanens ongekend hoge kwaliteit en oog voor details de basis legden voor de latere bloei van de Hollandse schilderkunst. 'Van Oostsanen - de eerste Hollandse meester' is te zien op drie locaties in Alkmaar en Amsterdam van 15 maart tot en met 29 juni 2014.

Jacob Cornelisz van Oostsanen was in zijn tijd een gevierd kunstenaar en succesvol cultureel ondernemer. Zijn Amsterdamse atelier was een productieve werkplaats met opdrachtgevers van binnen én buiten Holland. Dit atelier bevond zich in de toen al vooraanstaande Kalverstraat, op een steenworp afstand van waar zich nu het Amsterdam Museum bevindt. De werken van Van Oostsanen zijn in de loop der tijd verspreid geraakt over musea en andere verzamelingen wereldwijd. Voor deze tentoonstelling worden werken geleend van onder meer het Metropolitan Museum of Art (New York), Toledo Museum of Art (Ohio), Koninklijk Museum voor Schone Kunsten (Antwerpen) en uit prentencollecties zoals die van het British Museum. Een heel bijzonder bruikleen is het schilderij 'De geboorte van Christus met de familie Boelen'. Dit paneel uit het Museo di Capodimonte (Napels) wordt speciaal voor deze tentoonstelling gerestaureerd en is de afgelopen decennia niet meer uitgeleend. De tentoonstelling herenigt schilderijen die eeuwen van elkaar zijn gescheiden. Jarenlang onderzoek heeft daarnaast geleid tot nieuwe inzichten en ontdekkingen, zoals het achterhalen van opdrachtgevers.

Een meester in vele kunstvormen

Van Oostsanen is de eerste Amsterdamse kunstenaar die we bij naam kennen. Hij was een tijdgenoot van Albrecht Dürer en Lucas van Leyden, en leermeester van Jan van Scorel. In zijn oeuvre is een duidelijke stilistische ontwikkeling te volgen van de late middeleeuwen naar de vroege renaissance. Van Oostsanen was een meester in vele kunstvormen. In de tentoonstelling zijn maar liefst 60 schilderijen, 20 prenten, ruim 60 houtsnedes en tekeningen van hem, tijdgenoten en familieleden opgenomen. Tevens zijn ontwerpen te zien zoals misgewaden en glas-in-loodramen. Naast het kunsthistorische verhaal vertelt het oeuvre van Van Oostsanen ons ook veel over het leven in Holland in de late middeleeuwen. Het zeldzame schetsboek (afkomstig uit Berlijn) bijvoorbeeld, bevat 48 pagina's vol prachtige portretten, stadsgezichten en figuurstudies. Het boekje is ook digitaal doorbladerbaar voor bezoekers.

Op reis door het land van Jacob

De tentoonstelling is opgezet als drieluik en te zien op drie locaties. In Stedelijk Museum Alkmaar wordt een vrijwel compleet kunsthistorisch overzicht gecreëerd van het leven en werk van de

meester met talloze schilderijen, tekeningen, glasruitjes en andere objecten, waaronder het werk 'Noli me tangere' (Kassel) en 'Jacob Cornelisz. Van Oostsanen schildert zijn vrouw Anna' (Toledo). In het Amsterdam Museum ervaart de bezoeker Amsterdam rond 1500. Daarnaast wordt hij meegenomen naar het atelier van Van Oostsanen, waar het verhaal over de eerste culturele ondernemer wordt verteld aan de hand van topstukken zoals 'Triptiek van Pompeius Occo en zijn vrouw Gerbrich Claesdr' (Antwerpen) en 'Gezicht op Amsterdam in Vogelvlucht', gemaakt door Jacobs kleinzoon, Cornelis Antonisz.

In de Sint Laurenskerk in Alkmaar wordt met 'Het Laatste Oordeel', een gewelfschildering uit 1518 een letterlijk hoogtepunt getoond. De restauratie van dit monumentale gewelf, dat in 2011 werd voltooid, is bovendien een belangrijke aanleiding voor deze tentoonstelling. Als verbindende schakel tussen de locaties is een aantal speciale fiets- en wandelroutes uitgezet, die voeren langs belangrijke plekken uit leven en loopbaan van Van Oostsanen.

Het Rijksmuseum Amsterdam en Radboud Universiteit Nijmegen zijn partner van de tentoonstelling. Voor de tentoonstelling stelt het Rijksmuseum ruim 50 werken beschikbaar, daarmee is het één van de grootste bruikleengevers. De tentoonstelling wordt daarnaast mede mogelijk gemaakt door Mondriaan Fonds, Turing Foundation, SNS Reaalfonds, VSB Fonds en Stichting Zabawas en Prins Bernhard Cultuurfonds.

Voor meer info: www.amsterdammuseum.nl en www.stedelijkmuseumalkmaar.nl

Noot voor redactie:

Voor meer informatie en beeldmateriaal kunt u contact opnemen met:

Loes Wijnstekers, persvoorlichter Van Oostsanen tentoonstelling, pr@amsterdammuseum.nl
tel. +31 (0)20 5231711, mob. +31 (0)6 22927729